

GHEORGHE MARINESCU: Istoria unei vieți închinată muncii științei și progresului

Liviu Floda, Mărioara C. Marinescu, A. Radovici

Cu o prefață de acad. prof. C. I. Parhon:

Editura Tineretului, 1958, 477 p.

Această carte a apărut în Editura tineretului în colecția oamnelor iluștri. Dar și cu ea se întâmpla ceea ce s-a întâmplat și cu alte lucrări destinate tineretului: cei mari au scris-o pentru cei tineri, însă și oamenii mari în vîrstă au ce să învețe din cuprinsul ei. Prefața profesorului Parhon constituie o mărturie în acest sens. Parhon, care este cel mai vechi elev al lui Marinescu, scrie în prefața că timp de peste 40 de ani a fost martorul activității lui G. Marinescu și a crezut că-i cunoaște amănunțit fiecare lucrare. Totuși a găsit în biografia lui Marinescu părți care l-au induișosat, l-au ternecat și i-au prilejuit multe gânduri. Mărturisirea aceasta constituie în același timp cea mai bună recomandare pentru biografia unui savant.

Lucrarea aceasta care înfățișează viața plină de lupte și mărețele rezultate ale întemeietorului neuropatologiei românești, este rodul muncii unui istoric, a unui membru al familiei și a unui elev al lui Marinescu.

Viața lui Marinescu (1863—1938) închinată muncii, științei și progresului, coincide cu o perioadă cînd neurologia, ca ramură a medicinei, nu se afla decît la începutul dezvoltării ei chiar și în țările care aveau tradiții științifice mai bogate. În sîrac al poporului, împins de dorința de a cunoaște natura, Marinescu ajunge în laboratorul de cercetări al lui Babeș, savantul de importanță epocală. Exemplul pe care l-a avut în acest om de știință a fost bun, deoarece însuși Babeș renunțase la perspective măgulitoare și la condiții de muncă încurajatoare pentru a-și sluji poporul în clip dezinteresat, cu toată puterea și capacitatea sa de creație. În acest laborator, al cărui conducător a trebuit să înfrunte de atîtea ori spiritul retrograd, neînțelegera, indiferența, ba chiar și reaua voință, tînărul ce-și căuta drumul a avut ocazia să respire atmosfera rodnică a creației și a progresului.

Istoria dezvoltării spirituale a marilor oameni e întotdeauna o lectură pasionantă, mai cu seamă dacă autorul ne ajută să reținem epoca și situația personalității înfățișate. În lucrarea comună a celor trei autori, figura atragătoare a tînărului însulețit de cele mai curate intenții și inzestrat cu o voință puternică se evidențiază în cadrul mediului descris în liniile vii ale epocii și împrejurărilor. Cu un interes mereu crescînd urmăm anul de luptă grea al studentului talentat sortit să răzbată învingur, prin propriile sale puteri, pînă în pragul succesului obținut cu prețul atîtor sacralități și eforturi stăruitoare. Dar se poate opri la mijlocul drumului ac'

și-a fixat în viață un scop mai mare și mai înalt decât succesul personal și fericirea familială? Pentru Marinescu, faptul că după 8 ani de „priebeie” în străinătate a fost chemat în țară, drept semn de recunoaștere a rezultatelor științifice valoroase obținute până atunci, nu a însemnat decât începutul realizării unui alt țel cu mult mai important. Prin știința și munca sa tenace, el a pus aici acasă temeliele neurologiei, a vindecat mii de bolnavi, a fost dascăl până în ultimul ceas al vieții sale, a însușit pe cei din jur, a dojenit când era nevoie pentru ca astfel să contribuie la ameliorarea situației sanitare a țării. Marinescu a pregătit o mulțime de elevi pe care i-a porcit la drum. Să nu uităm că printre prunii săi colaboratori se află Parhon, care nu peste mult va pune altă în țară cit și în lume, bazele endocrinologiei, o nouă ramură a medicinei desprinsă din domeniul neurologiei și medicinei interne.

Activitatea febrilă a lui *Marinescu* s-a alimentat din dragostea fierbinte pe care a simțit-o față de țara și poporul său. El a pătruns în turnul de fildeş, în academia de atunci, propagând și acolo ideile progresului. Nu e întâmplător ca și aici *Marinescu* a ținut comunicări despre bolile poporului român și prevenirea lor. Tot aici el a făcut o mărturisire de credință publică despre concepția sa științifică riguroasă deterministă.

Activitatea unui adevărat cercetător științific nu se încheie niciodată, deoarece cu cât înaintează mai mult într-un domeniu necunoscut până atunci, cu atât se deschid în fața sa probleme mai numeroase ce trebuie rezolvate. Așa s-a întâmplat și cu *Marinescu*. Cu o zi înainte de a muri, avea multe proiecte și misiuni. Dar opera, construcția la care a lucrat nu a rămas neterminată, deoarece toate coloanele, toate bolțile ei au fost înălțate potrivit îndrumării spiritului său strălucit. *Marinescu* a adunat lapte peste lapte, a stat pe terenul solid al științelor naturii și a fost încălzit de dragostea față de propriul său popor. Iată de ce rezultatele muncii sale sînt durabile, supraviețuind creatorului lor și pătrunzind pretutindeni, fără sa cunoască limite lingvistice sau geografice. Ce păcat că lucrarea sa principală în două volume „La cellule nerveuse”, sursa de capetenie a cercetării neuropatologice, e epuizată de multe decenii și pînă azi nu s-a făcut nici un pas în vederea reeditării acestei opere fundamentale.

Multe asemenea învățăminte însoțesc lectură acestei biografii scrise cu dragoste afectuoasă și fidelitate istorică. Dar cele amintite sînt numai cîteva din gândurile care prind viață în timpul citirii biografiei lui *Marinescu*.

Și cartea aceasta e una dintre acelea care a trebuit să fie scrisă, mai devreme sau mai târziu, dar în mod sigur. Din fericire a apărut la timp. Unul dintre autorii cărții, *Radovici*, discipolul fidel și bine documentat al lui *Marinescu*, a plecat între timp din rîndurile celor vii. Dar întemeietorul școlii românești de neurologie mai are încă mulți discipoli care trăiesc și care prin autenticitatea lor de contemporani și martori oculari, ilustrează valoarea tragică a activității marelui maestru.

Babeș, Marinescu, Parhon și discipolii lor preiau fără întrerupere mîna de la alții torța luminoasă a științei și arată tineretului calea pe care trebuie să meargă înainte.

Ar fi de dorit ca această biografie fidelă a lui *Marinescu* să fie tradusă cit mai repede și să ajungă în mîna cititorilor maghiari.

Dezso Miskolczy